

Kuntaliitto
Kommunförbundet

Valtion talousarvio 2020

Teema: yhdyskunnat, rakentaminen, asuminen

Ympäristövaliokunnan asiantuntijakuuleminen

Anne Jarva ja Laura Hassi

15.10.2019

Maankäyttö- ja rakennuslaki on kuntien tärkeä työväline kestävien yhdyskuntien rakentamisessa

Kuntaliitto
Kommunförbundet

Maankäyttö- ja rakennuslain uudistuksessa huomioitavaa

- Kuntien kaavamonopoli on säilytettävä.
- Kunnat tarvitsevat liikkumavaraa valitakseen tarpeeseensa sopivan alueiden käytön suunnittelun tason ja tarkkuuden
- Suunnittelujärjestelmän muutoksilla on merkittävät kuntataloudelliset vaikutukset, jotka syytä arvioida huolellisesti lainvalmistelussa
- Lainsäädännön tulisi mahdollistaa erilaisiin tilanteisiin sopivat kunnan rakennusvalvontaratkaisut ja yhteistyömallit
- Valtakunnallista rakennetun ympäristön digitaalista ja alustaa kehitettäessä on otettava huomioon kunnissa jo tehty kehittämistyö

Rakennusvalvonta-ratkaisuja jo nyt

Yhteinen rakennusvalvonta-yksikkö
Yhteinen asiantuntija
Osaamisen jakaminen hankekohtaisesti

Lisäksi epävirallinen yhteistyö, kuten yhteiset tulkinnat, yhteiset koulutustilaisuudet, alueelliset osaamisen jakamisen verkostot…
Digitalisaatio apuvälineenä!

Visio:
Maan kattava kuntien verkostomainen rakennusvalvontayhteistyö

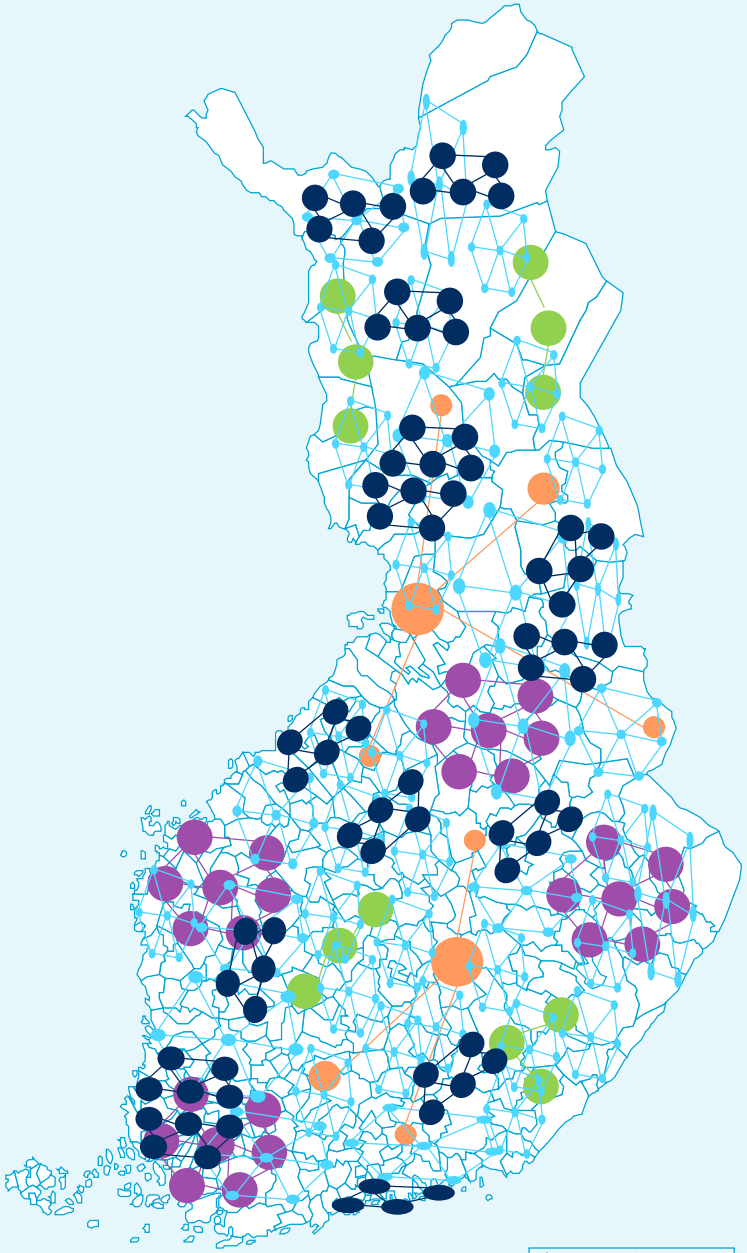

Aluejaot © MML, 2017

Kuntaliitto
Kommunförbundet

Riittävä rahoitus Terveet tilat 2018 – ohjelman toimeenpanoon

- Kuntaliitto tekee tiivistä yhteistyötä Valtioneuvoston kanslian johtamassa Terveet tilat 2028 –ohjelmassa.
- Hallitusohjelmassa vahvistettiin Terveet tilat 2028 toimintaohjelman jatkaminen ja lisättiin ohjelman kunnianhimoa.
- Terveet tilat 2028 – ohjelman puitteissa toteutetaan mm. VN:n TEAS –selvitys- ja tutkimushankkeita.
  - Tutkimushankkeessa (SisäNyt) selvitettiin mm. sisäilmaongelmien esiintyvyyttä kuntien rakennuskannassa.
  - SisäPri-hanke keskittyy kuntien investointien hallintaan ja sisäilmakorjausten keskinäiseen priorisointiin.
- Kuntaliitto kokee Terveet tilat 2028 –ohjelman tärkeänä. Sisäilma-asioihin liittyvä keskustelu tarvitsee tällaisen kokoavan toimijan ja ohjelman, joka tarttuu sisäilmaongelmiin ja koordinoi ongelmien ratkaisuihin tähtääviä valtakunnantason toimenpiteitä.

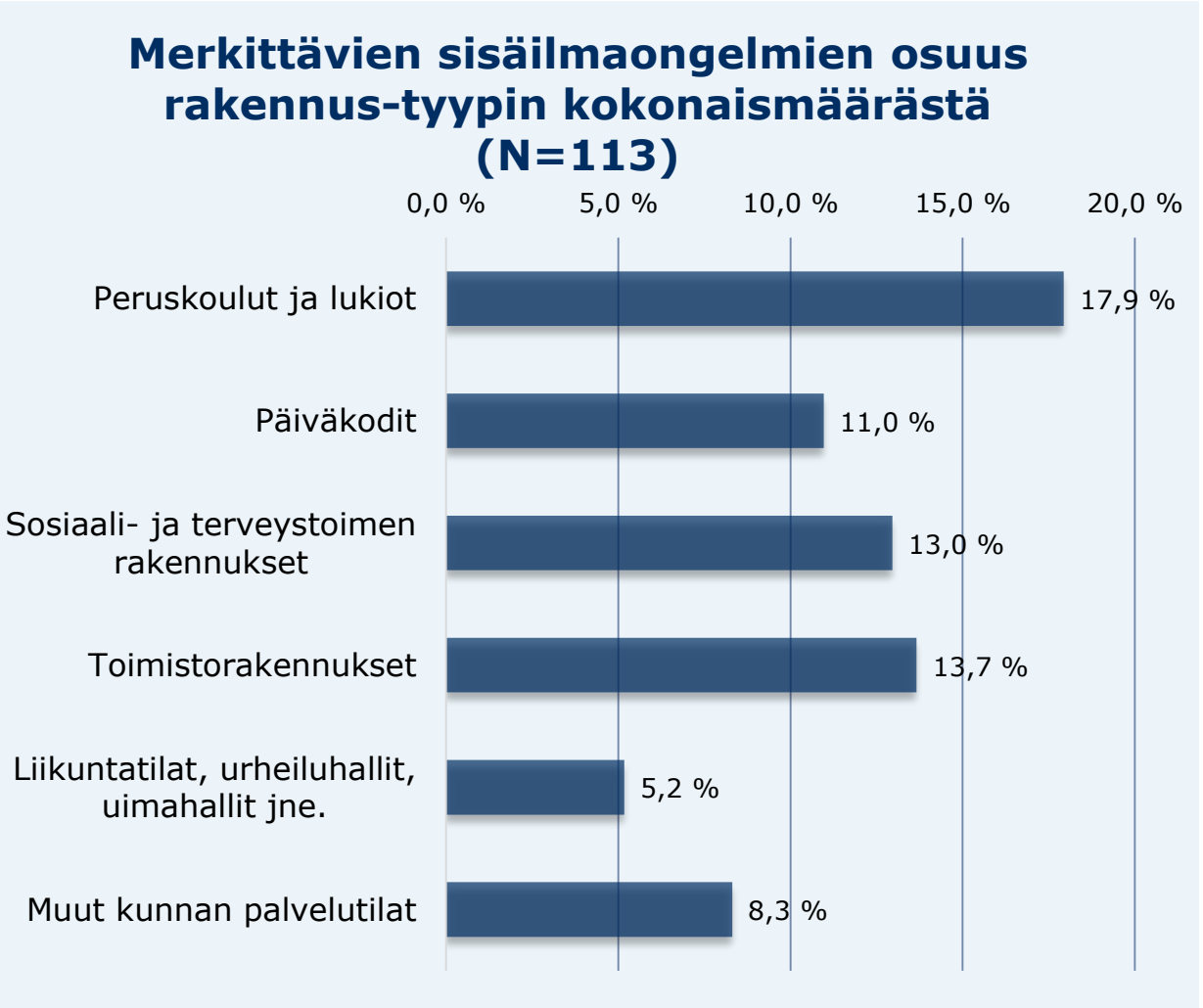

Lähde: VN TEAS / SisäNyt-selvitys / alustavia tietoja

Kuntien kiinteistönpito

Ongelmien keskinäiset riippuvuudet

- **SisäNyt-tutkimuksen tulokset vahvistavat aiempia arvioita sisäilmaongelmien määristä**.
  - Määrät tuntuvat pysyvän ”vakiona” vaikka toimenpiteitä tehdään.
  - *”Kunnalla on paljon ikääntynyttä rakennuskantaa, joka on saavuttamassa teknisen käyttöikänsä elinkaaren lopun.” (yli 80% osittain tai täysin samaa miltä)*
  - Rakennuskannan ikärakenteesta johtuen vanhojen hoidettujen ongelmien tilalle syntyy uusia ongelmia → määrä pysynee vakiona kunnes rakennuskanta on kokonaisuutena riittävästi uudistunut = **Rakennuskannan uusiutumistarve.**

- **Pitäisi tunnistaa ”ongelmavyyhdistä” ne keskeiset tekijät, jotka ovat pullonkauloja ja estävät myönteisen kehityksen.**
  - ”Kunta ei voi osoittaa riittäviä taloudellisia resursseja uudis- ja korjausinvestointeihin.” (n. 70% osittain tai täysin samaa mieltä)
- **Investointitarpeiden hallinta korostuu**
  - Kiinteistöjohtamisen kokonaisuuden hallinta sekä päätöksentekokyky korostuvat.
  - Palvelutarpeiden parempi tunnistaminen ja päätöksentekokyky esim. palveluverkkojen suhteen korostuvat

Kuntien rakennuskannen tarpeenmukaista uudistumista tulisi edistää.

- Sisäolosuhteiden hallinta paranee (sisäilmaongelmien hoitaminen)

Samalla on mahdollista tavoitella muitakin merkittäviä hyötyjä:

- **Toimintojen tehostuminen**
  - Rakentamisen laadun parantaminen
  - Toimintojen ja tilankäytön tehostuminen
- **Ilmastotavoitteet**
  - Energiatehokkuuden parantaminen
  - Hiilineutraaliuuteen liittyvien tavoitteiden huomiointi

TAE 2020 Asuntopolitiikka kuntien näkökulmasta

- Esitys nostaa asumiseen kohdennettujen määrärahojen tasoa, mikä helpottaa kuntien työtä oman alueensa asumisen kehittämisessä.

- Erityisen myönteistä kuntien kannalta:
  - Seudullisen MAL-sopimusmekanismin kehittäminen
  - ARA-tuotantoon ja ARA-kannan kehittämiseen lisätyt määrärahat edistävät paikallista asuntopolitiikkaa kunnissa

Asuntopolitiikan nostoja budjettivuodelle 2020

- Korkotukilainan hyväksymisvaltuus säilyy nykyisenä. Valtuuden tulee riittää MAL-seutujen asettamiin ARA-tuotantotavoitteisiin tulevalla sopimuskaudella täysimääräisesti. Tarvittaessa valtuutta tulee nostaa.
- Lähiöohjelmalle esitetty ARA-tuki paikallisiin investointihankkeisiin on liian matala (20 %); rahoitusosuuden tulee jakaantua kunnan ja valtion välillä 70%/30%.
- MAL-sopimuksen on tärkeää laajentua Lahden, Jyväskylän ja Kuopion seuduille ja valtion vastaavasti lisätä panostustaan.
- Keskeisen asuntopoliittisen roolinsa vuoksi kuntien tulee olla mukana
  - 8-vuotisen asuntopoliittisen suunnitelman laatimisessa
  - Asumisneuvonnan säädösohjauksen suunnittelussa